

Geriausia praktika, taikoma viešojoje politikoje, skirtoje Europos socialinei ekonomikai po ekonomikos krizės

SANTRAUKA

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Geriausia praktika, taikoma viešojoje politikoje, skirtoje Europos socialinei ekonomikai po ekonomikos krizės

Santrauka

Šiame tyrime pateikiama jo autorių informacija ir nuomonės, kurios nebūtinai atspindi oficialią Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto poziciją. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas negarantuoja šiame tyrime pateiktų duomenų tikslumo. Nei Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, nei kiti Komiteto vardu veikiantys asmenys negali būti laikomi atsakingais už galimą pateiktos informacijos panaudojimą.

Bendra informacija

TYRIMAS *Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui (EESRK)*

PRAŠYMĄ PATEIKUSI TARNYBA *EESRK Socialinės ekonomikos kategorija*

TYRIMŲ VALDYMO TARNYBA *Grupės „Įvairovė Europa“ sekretoriatas*

DATA *2018 m. gegužė*

PAGRINDINIS RANGOVAS *CIRIEC International Aisbl*

AUTORIAI *Rafael Chaves Avila
José Luis Monzón*

KONTAKTINIAI ASMENYS *Rafael Chaves Avila - Rafael.Chaves@uv.es*

IDENTIFIKATORIAI

		ISBN	doi
SANTRAUKA			
PDF	<i>QE-02-18-749-LT-N</i>	<i>978-92-830-4193-1</i>	<i>10.2864/489407</i>

1. Įžanga

Nuo praėjusio dešimtmečio pabaigos ne viena Europos Sąjungos institucija ragino Europos, nacionaliniu ir regionų lygmenimis imtis viešosios politikos priemonių socialinei ekonomikai sustiprinti. Svarbus pareiškimas buvo 2015 m. gruodžio 7 d. Europos Vadovų Tarybos išvados „Socialinės ekonomikos, kaip vieno iš pagrindinių ekonominio ir socialinio vystymosi veiksnių Europoje, skatinimas“. Dar ankstesnis oficialus pareiškimas buvo „Toia pranešimas“¹, kurį 2009 m. priėmė Europos Parlamentas. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas (EESRK) per šį laikotarpį taip pat priėmė keletą nuomonių dėl socialinės ekonomikos stiprinimo. Visi šie žingsniai rodo, kad socialinė ekonomika atranda savo vietą, tapdama neatsiejama Europos socialinio modelio dalimi ir ramsčiu ir darnaus socialinio ir ekonominio vystymosi pagrindu.

Tokiomis aplinkybėmis, taip pat per pastarąją krizę šį dešimtmetį susiformavo naujos kartos socialinės ekonomikos viešoji politika. Keletas vyriausybių ES, nacionaliniu ir regionų lygmenimis visoje Europoje ėmėsi novatoriškos politikos, skirtos sustiprinti šio socialinio ekonominio sektoriaus vystymąsi. Tiesa, kad nepaisant to, kas paminėta pirmiau, į viešąją politiką įtraukti įvairius socialinių įmonių tipus įprasta buvo jau keletą dešimtmečių. Šis faktas labiau pastebimas sektorių politikoje, pavyzdžiui, žemės ūkio ir kaimo plėtros politikoje, aktyvioje užimtumo politikoje, kuria siekiama sumažinti socialinę atskirtį, ir teritorinio planavimo politikoje, miesto regeneracijos ir vietos plėtros politikoje. Įgyvendinant visų šių sričių politiką dalyvaudavo socialinės ekonomikos subjektai.

2. Tikslai ir metodika

Šiame tyrime pateikiami sėkmingos socialinei ekonomikai skirtos viešosios politikos praktikos pavyzdžiai įvairiose Europos šalyse. Jame nagrinėjama įvairių vyriausybių Europos ir nacionaliniu lygmenimis socialinės ekonomikos atžvilgiu 2010–2016 m. vykdyta politika. Šis tyrimas susijęs su kitais dviem tyrimais, iš kurių vieną – „Pastaroji socialinės ekonomikos raida Europos Sąjungoje“² (2017 m.) EESRK prašymu atliko CIRIEC. Kitas tyrimas, kurį atliko ir paskelbė CIRIEC, yra „Socialinės ekonomikos atsiradimas viešojoje politikoje. Tarptautinė analizė“³.

Socialinės ekonomikos atžvilgiu naudojama tokia pati koncepcinė metodika kaip ir tyrime „Socialinė ekonomika Europos Sąjungoje“ ir tokia, kokią naudoja ES institucijos, pavyzdžiui, Europos Parlamento „Toia pranešimo“ apibrėžtyse: „Socialinės ekonomikos sektorių sudaro kooperatyvai, savidraudos draugijos, asociacijos, fondai ir kitos įmonės bei organizacijos, atitinkančios svarbiausius socialinės ekonomikos požymius.“

Apžvelgiant ir analizuojant įvairias įgyvendinamas viešosios politikos priemones naudojama tam tikra *socialinės ekonomikos politikos priemonių* klasifikacija. Galima išskirti dvi dideles socialinę ekonomiką skatinančių politikos priemonių grupes: viena vertus, tai „švelniosios“ politikos priemonės, skirtos palankiai aplinkai ar ekosistemai, kurioje galėtų steigtis, veikti ir plėstis tokio

¹ Europos Parlamentas (2009 m.), *Pranešimas dėl socialinės ekonomikos*, A6/0015/2009, pranešėja Patrizia Toia.

² CIRIEC/EESRK (2017 m.), *Recent evolutions of the Social Economy in the European Union*, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas, Briuselis. <http://www.eesc.europa.eu/en/our-work/publications-other-work/publications/recent-evolutions-social-economy-study>

³ CIRIEC/Chaves,R. & Demoustier,D. (ed) (2013): *The Emergence of the Social Economy in Public Policy. An International Analysis*, Peter Lang publishers, Briuselis.

pobūdžio įmonės, kurti, kita vertus, „kietosios“ politikos priemonės, skirtos pačioms įmonėms kaip verslo subjektams. Priklausomai nuo realios situacijos tam tikroje teritorijoje ir jos socialinės ekonomikos išsivystymo laipsnio ir kritinės masės, valdžios institucijos privalo didesnę prioritetą teikti tam tikroms politikos priemonėms.

Socialinės ekonomikos politikos priemonių klasifikacija. „Švelniosios“ politikos priemonės skirtos sukurti palankią aplinką socialinės ekonomikos įmonėms kurti ir vystyti. Jos gali būti suskirstytos į dvi grupes: institucines politikos priemones ir kognityvines politikos priemones. „Kietosios“ politikos priemonėmis siekiama įsikišti į socialinės ekonomikos įmonių ūkinius procesus paskatomis: tiek pasiūlos požiūriu – skatinant socialinės ekonomikos ekonominį konkurencingumą jai atliekant įvairias verslo funkcijas vertės grandinėje, tiek paklausos požiūriu. Taigi, gerinant šių socialinių įmonių prieigą prie viešųjų ir tarptautinių rinkų. Toliau pateiktoje 1 lentelėje apibendrinamos šios kategorijos priemonės.

1 lentelė. Socialinės ekonomikos politikos priemonių tipologija

<i>„Švelniosios“ politikos priemonės. Politikos priemonės, kuriomis siekiama sukurti įmonėms palankią ekosistemą</i>	
Institucinės priemonės	<ul style="list-style-type: none"> – priemonės, kurios skirtos socialinės ekonomikos subjektų juridiniam statusui, pripažįstant juos privačiais veikėjais; – priemonės, kurios skirtos pripažinti tokių subjektų gebėjimą valdyti socialinės ekonomikos įmones visame ekonominės veiklos sektoriuje pašalinant bet kokias galinčias iškilti teises kliūtis; – priemonės, kuriomis socialinės ekonomikos įmonės pripažįstamos politikos formuotojomis, dialogo, kuris vyksta formuojant ar kuriant ir įgyvendinant viešąją politiką, dalyvėmis; – viešosios institucijos, skatinančios socialinės ekonomikos įmones.
Kognityvaus pobūdžio priemonės	<ul style="list-style-type: none"> – priemonės, skirtos skleisti informaciją apie socialinę ekonomiką, didinti visos visuomenės arba (ir) tikslinių grupių informuotumą ir žinias apie ją; – priemonės, skatinančios socialinei ekonomikai skirtą mokymą; – priemonės, skatinančios socialinės ekonomikos tyrimus.
<i>„Kietosios“ politikos priemonės. Ekonominės politikos priemonės įmonėms skatinti</i>	
Pasiūlos priemonės, skirtos didinti socialinės ekonomikos įmonių konkurencingumą	<ul style="list-style-type: none"> – įmonių funkcijoms, pavyzdžiui, finansavimui, konsultavimui, mokymui, įdarbinimui ir personalo valdymui, bendradarbiavimui ir tinklams, moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai bei inovacijoms, kokybei, naujajai kompiuterijai ir komunikacijos technologijoms, fizinei erdvei ir kt., skirtos priemonės; – šios priemonės išskiriamos atsižvelgiant į įmonės gyvavimo ciklą (įmonės kūrimas ar vystymo etapas).
Paklausos priemonės, skirtos socialinės ekonomikos įmonių veiklai	<ul style="list-style-type: none"> – priemonės, kuriomis siekiama palengvinti prieigą prie viešųjų ir užsienio rinkų (pavyzdžiui, socialinės išlygos ir rezervuotos viešosios sutartys).

Šaltinis: adaptuota pagal R. Chaves (2010:164).

3. Sėkmingos socialinės ekonomikos politikos pavyzdžiai Europoje

Atsižvelgiant į šio tyrimo tikslus pristatoma 20 sėkmingų Europoje vykdomos socialinės ekonomikos politikos atvejų tyrimų. Jie suskirstyti laikantis socialinės ekonomikos politikos tipologijos. Tikslas buvo pateikti labai įvairius pavyzdžius iš skirtingų šalių. Naudojami kiekybiniai kriterijai geriausiai praktikai nustatyti remiantis CIRIEC vidaus ekspertų grupės, EESRK narių, *Social Economy Europe* ir, galiausiai, 89 ekspertų, su kuriais buvo kalbėtasi rengiant kitą EESRK užsąkytą tyrimą „Pastaroji socialinės ekonomikos raida Europos Sąjungoje“, patirtimi. Toliau pateikiama 20 priemonių pavyzdžių santrauka.

20 sėkmingos socialinės ekonomikos politikos Europoje pavyzdžių

A. „Švelniosios“ politikos priemonės. Politikos priemonės, kuriomis siekiama sukurti įmonėms palankią ekosistemą

A.1. Institucinės priemonės

Priemonės, skirtos pagal juridinį statusą privačiam subjektui:

1 pavyzdys. *Socialinės ekonomikos įstatymas (Rumunija)*

2 pavyzdys. *Susitarimas dėl socialinės paskirties solidarumo įmonės (Prancūzija)*

Priemonės, kuriomis socialinės ekonomikos įmonės pripažįstamos politikos formuotojomis, dialogo, kuris vyksta viešosios politikos procesų metu, dalyvėmis:

3 pavyzdys. *Valstybinis komitetas dėl socialinės ekonomikos vystymo ir socialinės ekonomikos integravimo į pagrindines viešosios politikos sritis nacionaliniu ir regionų lygmenimis (Lenkija)*

4 pavyzdys. *„Social Economy Europe“ (ES), ES lygmens socialinės ekonomikos atstovaujamoji organizacija*

5 pavyzdys. *Regioniniai ekonominio bendradarbiavimo klasteriai (Pôles Territoriaux de Coopération Economique-PTCE) (Prancūzija)*

6 pavyzdys. *Socialinės ekonomikos, socialinės įtraukties ir nacionalinės strategijos veiksmų programa (Ispanija)*

A.2. Kognityvinės priemonės

Priemonės, skirtos didinti informuotumą, skleisti informaciją ir gilinti žinias apie socialinę ekonomiką:

7 pavyzdys. *„Concept“ ir Socialinės ekonomikos veiksmų planas (Bulgarija)*

8 pavyzdys. *Socialinės ekonomikos palydovinės sąskaitos, privalomos pagal Socialinės ekonomikos įstatymą (Portugalija)*

Priemonės, skatinančios socialinei ekonomikai skirtą mokymą:

9 pavyzdys. *Švietimo ministerijos ir mokinių kooperatyvų tinklų nacionalinis susitarimas (Prancūzija)*

Priemonės, skatinančios mokslinius tyrimus socialinės ekonomikos srityje:

10 pavyzdys. *Universitetų mokslinių tyrimų ir magistrų tinklas (Prancūzija ir Ispanija)*

B. „Kietosios“ politikos priemonės. Ekonominės politikos priemonės įmonėms skatinti

B.1. Pasiūlos priemonės

Priemonės, skirtos galimybei gauti finansavimą:

11 pavyzdys. *Europos socialinis fondas (ES)*

12 pavyzdys. *Procentinio mokesčio nustatymo mechanizmas socialiniams subjektams finansuoti (Italija ir Vengrija)*

13 pavyzdys. *Loterijos ir žaidimai kaip finansinė schema: ONCE ir RAY atvejai (Ispanija ir Suomija)*

14 pavyzdys. *Savitarpio fondai (Italija)*

15 pavyzdys. *Verslumo fondai: Legge Marcora, Braserio, finansinė priemonė ir Bedarbio pašalpa kapitalizavimo schema (Italija, Belgija ir Ispanija)*

Priemonės, skirtos verslui remti (konsultavimas, tinklaveika, inkubatoriai, mentorystė ir kt.):

16 pavyzdys. Socialinės ekonomikos platformos nacionaliniu lygmeniu (CNCRES, CEPES ir CEPS (Prancūzija, Ispanija ir Portugalija)

17 pavyzdys. Vyriausybės tinklo agentūros socialinei ekonomikai skatinti (Belgija)

B.2. Paklausos priemonės

Priemonės, skirtos palengvinti patekimą į viešąsias rinkas:

18 pavyzdys. Pirkimai ir rezervuotos sutartys (Ispanija)

19 pavyzdys. Socialinės vertės aktas (Jungtinė Karalystė)

20 pavyzdys. Riforma del Terzo Settore – Trečiojo sektoriaus reforma (Italija)

4. Socialinės ekonomikos vystymosi kliūtys

Pranešime taip pat nagrinėjamos pagrindinės socialinės ekonomikos vystymosi kliūtys. Nustatytos keturios didžiausių kliūčių grupės:

Nepakankamas sąmoningumas ir nepakankamai suprantama socialinės ekonomikos koncepcija, socialinių įmonių ir kitos susijusios koncepcijos – tai atsiskleidžia visuomenėje, viešuosiuose debatuose ir akademinėje bendruomenėje. Tai yra labai rimta kliūtis Rytų ES šalims, pavyzdžiui, Vengrijai, Lenkijai, Slovakijai ir Čekijai. Su šia informuotumo ir supratimo stoka susijęs menkas socialinės ekonomikos matomumas žiniasklaidoje, taip pat statistikoje. Be to, reikia socialinei ekonomikai skirtų švietimo ir mokymo programų įvairiais švietimo lygmenimis.

Lyderystės, strategijų ir vyriausybinių specializuotų tarnybų trūkumas. Tyrimas parodė, kad trūksta vadovaujančių institucijų, kurios būtų atsakingos už socialinę ekonomiką, socialines įmones, savanorius ir pilietinę visuomenę ir galėtų plėtoti politiką bei skatinti socialinę ekonomiką. Taigi, nėra socialinei ekonomikai skirtos nacionalinės strategijos. Ši sritis nelaikoma politikos prioritetu, o socialinei ekonomikai sudėtinga patekti į vyriausybės politinę darbotvarkę.

Netinkamos finansinės ir mokesčių schemas arba jų nebuvimas.

Institucinės kliūtys. Šakines ir sektorines reglamentavimo kliūtis sudaro keičiamos sektoriaus taisyklės, trukdančios socialinės ekonomikos subjektų veiklai. Pavyzdžiui, pastaraisiais metais Prancūzijoje ir Ispanijoje vyriausybės pakeistas papildomos socialinės apsaugos reguliavimas turėjo neigiamo poveikio sveikatos savidraudos subjektams, kai kuriais atvejais privertęs juos jungtis arba keisti juridinį statusą ir tapti pelno siekiančiais subjektais. Suomijoje Viešųjų pirkimų direktyva, leidusi sudaryti sutartis dėl tam tikrų paslaugų, neįgyvendinama, taigi, ja negali pasinaudoti socialinės ekonomikos subjektai. *Netinkami socialinę ekonomiką reglamentuojantys teisės aktai arba jų trūkumas* susiję su tuo, kad nėra įgyvendinamos naujos socialinių įmonių taisyklės. Be to, socialinės ekonomikos subjektams iškilo naujų sunkumų dėl naujoviškų nacionalinių socialinės ekonomikos subjektų juridinio statuso galimybių arba jų pasikeitimų. Pavyzdžiui, Lenkijoje ir Portugalijoje neseniai atlikti kooperatyvų įstatymų pakeitimai laikomi nepalankiais kooperatyvams.

5. Socialinės ekonomikos politikos iššūkiai Europoje

Pastaraisiais metais visoje Europoje, taip pat ir kitose pasaulio šalyse daugelis vyriausybės parengė naujos kartos socialinei ekonomikai skirtų politikos priemonių. Kadangi tai – naujas reiškinys, yra tik keletas tyrimų, kuriuose atliekama jų empirinė analizė ir vertinimas. Bet kokiu atveju atsižvelgiant į šiuos pirminius tyrimus ir rengiant šį pranešimą atliktą darbą, buvo galima nustatyti tam tikrus iššūkius, rizikas ir pamokas.

1. Socialinės ekonomikos politikos priemonių vertinimo sunkumai

Kadangi nemažai socialinės ekonomikos politikos priemonių yra skirtos trumpam laikotarpiui, o joms įgyvendinti ir įvertinti jų efektyvumą būtinas ilgesnis laikotarpis, iki šiol buvo parengta tik keletas vertinimo pranešimų. Tačiau už tikslios ir veiksmingos šios politikos priemonių vertinimo metodikos sukūrimą svarbiau nustatyti sintetinius rodiklius ir bendruosius bei konkrečiuosius kriterijus. Šiuo

metu sunku įvertinti socialinės ekonomikos ir socialinių įmonių poveikį ir ne mažiau sudėtinga įvertinti ir socialinės ekonomikos politikos priemones. Ši metodika turi atsižvelgti į tikslų mastą, ypač į tai, ar jie atspindi ilgą ar trumpą vystymosi laikotarpį ir ar jų formulavimo lygmuo yra mezo, makro ar mikroekonominis. Pavyzdžiui, P. Utting (2017 m.)⁴ siūlo kokybinius šių politikos priemonių įvertinimo kriterijus, paremtus valstybės pajėgumu, politikos nuoseklumu, dalyvavimu ir tvarumu.

Šiuo požiūriu svarbu, kad būtų sukurta Europos socialinės ekonomikos politikos observatorija, turinti dvi pagrindines funkcijas: viena vertus, sudaryti Europos Bendrijos, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų taikomos politikos priemonių duomenų bazę ir, kita vertus, pateikti vertinimo metodiką ir politikos poveikio tyrimus, kad būtų galima padėti politikams kurti tokią politiką, kokią jie nori įgyvendinti, tokiu būdu taikant būtiną įrodymais paremtą politikos formuotojo perspektyvą.

2. Socialinės ekonomikos politikos priemonių kūrimo ir įgyvendinimo rizikos

Nors socialinės ekonomikos politika siekiama maksimaliai padidinti socialinės ekonomikos indėlį sprendžiant esminius Europos visuomenėms klausimus, generuoti inovacijas ir atremti didžiulius Europai iškilusius iššūkius, turime siekti, kad šios priemonės nebūtų kuriamos vadovaujantis šališkumu, jų reikalingumu ir principu „iš viršaus į apačią“.

Pirmasis pavojus kuriant socialinės ekonomikos politikos priemones yra šališkumas ir fragmentiškumas. Šį fragmentiškumą sukelia šios politikos srities ribų nustatymas tiek tikslinės gyventojų grupės, tiek naudojamų priemonių požiūriu. Dėl šališkumo dėmesys gali būti koncentruojamas tik į tam tikrus socialinės ekonomikos subjektų segmentus, pavyzdžiui, socialines įmones arba savanoriškas organizacijas, taip pat į tam tikrus socialinės ekonomikos subjektų raidos etapus, pavyzdžiui, subjektus jų atsiradimo ir eksperimentiniu etapu, neapimant tų, kurie dar kuriami ir konsoliduojami, todėl pastebimai apribojant socialinės ekonomikos sukuriamos socialinės pridėtinės vertės transformacinį ir kuriamąjį potencialą.

Antrasis pavojus yra socialinės ekonomikos instrumentalizacija šiomis politikos priemonėmis (Chaves, 2002 m.; Utting, 2017 m.). Šios politikos priemonės kuriamos dar esminių socialinių ir ekonominių problemų sąlygomis. Socialinė ekonomika suvokiama kaip platesnės sektorinės politikos priemonė, tad keičiant pastarosios prioritetus ir modelį keičiasi ir socialinės ekonomikos politikos struktūra. Žvelgiant iš tokios perspektyvos nyksta socialinės ekonomikos vaidmens įvairialypiškumas, koncentruojantis ties viena iš jos funkcijų.

Trečiasis pavojus susijęs su tuo, kad nepakankamai įvertinamas vaidmuo, kurį atlieka pilietinė visuomenė, kuri yra organizuota vadovauti socialinės ir ekonominės raidos projektams, remiamiems ir katalizuojamiems viešųjų institucijų. Ši organizuota pilietinė visuomenė galiausiai tampa socialinių poreikių, kuriuos reikia patenkinti, ir problemų, kurias reikia išspręsti, skelbėja ir siūlo inovacijas, kurios atspindi jos siekius. Tai socialinės ekonomikos, kurią turi lydėti socialinės ekonomikos priemonės, variklis. Perdėta vienpusiška iš viršaus nuleidžiama politika kartu su nepakankamu organizuotos pilietinės visuomenės įtraukimu į socialinės ekonomikos politikos priemonių kūrimą ir įgyvendinimą yra didžiausia koncepcinė klaida, taip pat ir šios politikos priemonių ilgalaikiam tęstinumui.

⁴

Utting, P. (ed.) (2015). *Social and Solidarity Economy: Beyond the Fringe*. London: Zed Books.

3. *Patirtis, naudinga holistinėms naujos kartos socialinės ekonomikos politikos priemonėms*

Šiame pranešime pateikiamas socialinės ekonomikos politikos gerosios praktikos pavyzdžių sąrašas buvo sudarytas taip, kad jis būtų kiek galima akivaizdžiai įvairesnis priemonių tipų požiūriu, bet kartu, buvo norima, kad jo visuma taptų atskaita holistinės socialinės ekonomikos politikai. Holistinė perspektyva yra viršesnė už integralią perspektyvą, kuri yra tiesiog visų atskirų dėmenų suma. Holistinę perspektyvą reikia traktuoti suprantant, kad visos sistemos savybės, o šiuo atveju, visos priemonės – o čia visi 20 pateiktų pavyzdžių, veikia kitaip nei paprasta susumuota jos dalių visuma.

Jeigu norima, kad nacionalinė, Europos ar regioninė socialinės ekonomikos politika turėtų toli siekiantį tikslą ir ja būtų stengiamasi sumažinti pirmiau minėtus pavojus, ją reikia formuoti holistiškai ir remtis trim ašimis: integravimu, partneryste ir strategiškumu.

Integravimas. Socialinės ekonomikos politika turi įsiskverbti į visą valdymo aparatą ir jo politiką, vengiant „getoizacijos“ viename generaliniame direktorate ar vienoje konkrečioje priemonėje. Kad ši priemonė būtų veiksminga, pirmiausia, ji turi būti nuosekli ir integruota į centrinę programinę atitinkamos vyriausybės darbotvarkę, tiek jos bendrąją, tiek atskirų sektorių programas. Antra, ji turi būti pajėgi mobilizuoti viešojo sektoriaus organizacijas, tarnybas ir administracijas, generuodama administracinį sverto poveikį. Trečia, ji turi turėti savo padalinį administracijoje, pavyzdžiui, tam tikrą generalinį direktoratą arba tarpžinybinį komitetą, kuris atliktų vidaus politikos iniciatoriaus vaidmenį. Tai yra jis imtųsi vadovauti politinėms iniciatyvoms tarp viešosios valdžios institucijų. Tai toks vaidmuo, kurį atlikti gali tik viešasis subjektas.

Partnerystė. Socialinės ekonomikos politika turi remtis socialinės ekonomikos indėliu ir dalyvavimu visais lygmenimis. Ši suderinta viešoji ir privati politika, paremta nuolatiniu pilietiniu dialogu, turi apimti tris elementus: pirma, įtakingą ir nepriklausomą socialinės ekonomikos tarpininką, antra, tiek neoficialias, tiek institucionalizuotas dialogo ir konsultavimosi erdves. Trečia, šių konsultacijų taikymą tiek kartu rengiant ir kuriant politikos priemones, tiek įgyvendinant ir administruojant šias politikos priemones. Viešosios valdžios institucijos, viena vertus, privalo remti nepriklausomą ir konsoliduotą šio socialinės ekonomikos tarpininko pobūdį, kad pastarasis galėtų veikti kaip išorės politikos iniciatorius, suteikiantis šioms politikos priemonėms prasmę ir tęstinumą. Viešosios valdžios institucijos privalo sukurti konsultacinius organus, kuriuose būtų pliuralistiškai atstovaujama socialinei ekonomikai, o taip pat neformalius forumus, kuriuose būtų galima vykdyti einamąją atsirandančių politikos iniciatyvų stebėseną. Pastaroji leis užkirsti kelią nepageidaujamoms teisinėms kliūtims, kurios atsirastų dėl naujų gretutinių politikos iniciatyvų. Socialinei ekonomikai atstovaujančių subjektų dalyvavimas formuojant socialinės ekonomikos politiką leistų geriau suderinti problemų ir poreikių nustatymą ir diagnostiką ir numatomas priimti priemones. Pastarasis dalykas atkreipia dėmesį į socialinę ir teritorijų nulemtą socialinės ekonomikos politikos priemonių pobūdį ir abejotinas galimybes jas tiesiogiai atkartoti. Socialinės ekonomikos subjektų dalyvavimas taikant politikos priemones bus naudingas šių politikos priemonių efektyvumo gerinimui, tam, kaip jas priims įvairūs sektoriai ir naudos gavėjai, bei rengiamų politikos priemonių matomumui.

Strategiškumas. Galiausiai, socialinės ekonomikos politika neturi apsiriboti vienintele priemone ar mechanizmu. Kaip minėta pirmiau, ji turi sujungti keletą mechanizmų platesnėje daugiametėje strategijoje.

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas

Rue Belliard/Belliardstraat 99
1040 Bruxelles/Brussel
BELGIQUE/BELGIË

Leidinio atsakingoji redakcija: Vizitų ir leidinių tarnyba
EESC-2018-50-LT
www.eesc.europa.eu

© Europos Sąjunga, 2018
Leidžiama atgaminti nurodžius šaltinį.

Dėl leidimo naudoti arba kopijuoti fotografijas / iliustracijas tiesiogiai kreiptis į autorių teisių turėtoją (-us).

Online
QE-02-18-749-LT-N
ISBN 978-92-830-4193-1
doi:10.2864/489407

LT